

ної спеціалізації української економіки. Крім того, внаслідок низького рівня впровадження мікроелектронних пристроїв вітчизняна промисловість має низькі показники ефективності, характеризується надзвичайно високим споживанням матеріальних і енергетичних ресурсів. На виробничих потужностях переважної більшості вітчизняних підприємств виробництво високоякісної сучасної продукції – просто неможливе.

Таким чином, створення технічної бази для формування високих технологій у всіх галузях національної економіки вимагає застосування дієвих заходів структурної і науково-технічної політики держави, спрямованих на забезпечення випереджаючого розвитку виробництва V технологічного укладу. Конкурентоорієнтований розвиток економіки України на новій основі передбачає перерозподіл капіталів із структур III і IV технологічних укладів до технологічних ланцюгів V технологічного укладу. Так звана модель двухсекторної економіки, як засвідчив досвід Японії, при її реалізації дає позитивні результати. Дана модель передбачає, що сектор дешевої робочої сили реалізує продукцію на експорт і забезпечує ресурси, необхідні для накопичення капіталу у секторі, який характеризується використанням високих технологій і кваліфікованої робочої сили. Промислова, науково-технічна та інноваційна політика держави має стати рушійною силою масштабних структурних зрушень на користь виробництва V технологічного укладу та завоювання конкурентних переваг на світових ринках. Дані цілі мають досягатися із застосуванням широкого арсеналу прямих і непрямих методів державного регулювання інноваційної діяльності.

У справі технологічного оновлення традиційних галузей і становлення нових галузей, продукція яких вже реалізується на світових ринках, варто орієнтуватися, передусім, на закупівлю зарубіжних технологій. Запровадження нових технологій, які вже пройшли апробацію у передових країнах світу, дозволить заощадити значні кошти та уникнути непродуктивних втрат, пов'язаних з непередбачуваністю і ризикованістю процесів розробки та впровадження радикальних нововведень. У сфері фінансування наукових досліджень і розробок варто забезпечити зосередження ресурсів на провідних напрямках розвитку науки і техніки з високим потенціалом

ефективного використання в умовах України. Участь держави у фінансуванні прикладних досліджень і розробок, що традиційно вважаються сферою діяльності великих корпорацій має полягати у підтримці перспективних проектів технологічного призначення з найактуальніших напрямів НТП. Державні кошти, призначені для фінансування наукових досліджень і розробок, повинні мати цільовий характер і бути спрямованими на досягнення конкретних результатів. Державне фінансування як фундаментальних, так і прикладних досліджень має бути засноване на конкурсних засадах. Відбір науково-дослідних проектів повинен проводитися за критерієм їх практичної значущості [3, с.52-55].

Висновки і перспективи подальших розробок. Для України гостро стоїть питання щодо співвідношення внутрішніх та зовнішніх умов розвитку. Від правильного вирішення цього питання суттєво залежить те, на яких засадах необхідно розробляти, будувати стратегію державного регулювання економіки, і відповідно промислової політики як засіб послідовної конкретизації та реалізації накресленого шляху розвитку. Тільки на основі попереднього, точного й конкретного визначення того, які з умов приймаються за первинні, а які за вторинні, можна досягти ясності відносно вихідного пункту: що чому підпорядковане – внутрішні умови зовнішнім чинникам чи навпаки? Мова йде про фундаментальний вибір вектору створення майбутнього, оскільки він буде сприяти правильній розробці базових рішень в галузі вирішення соціально-економічних проблем розвитку країни в контексті глобальної конкурентоспроможності.

1. Менеджмент и рынок: германская модель / Под ред. проф. У. Рора и проф. С. Долгова. – М., 1995. 2. Абдучагиров Н., Губанев С. Соотношения внутренних и внешних условий развития // Экономист. – 2005. – № 5. 3. Вахненко Т.П. Роль науково-технічної і промислової політики держави у формуванні нової моделі національної конкурентоспроможності // Економіка прогнозування. – 2006. – № 1. 4. Ковені М. Стратегический разрыв. – М., 2004. 5. Пашута М.Т. Промисловість в національній інноваційній системі України – К., 2005. 6. ТОП-100. Рейтинг лучших компаний Украины. – 1998. – № 3. 7. ТОП-100. Рейтинг лучших компаний Украины. – 2006. – № 2. 8. ТОП-100. Рейтинг лучших компаний Украины. – 2007. – № 2. 9. Закон України "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні" від 16.01.2003 р. №433-IV.

Надійшла до редколегії 06.02.2008

В. Єгоров, канд. екон. наук, доц.

ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

В статті розглядається взаємозв'язок між загальними цілями економічної стратегії та фінансовими засобами їх реалізації. Система фінансових відносин транзитивної економіки досліджується з точки зору її сформованості та можливостей впливу на економічне зростання. Формулюються рекомендації щодо вдосконалення фінансових відносин.

The article observes interconnections between general targets of economic strategy and financial means of their realization. A system of financial relations in a transitional economy is investigated in terms of its complexity as well as in a context of possibilities to influence economic growth. Recommendations on financial relations improvement are given.

Для успішного вирішення поточних і довгострокових завдань соціально – економічного розвитку треба керуватися певною стратегією, формалізованою на рівні національної економіки в цілому. Посилення нестабільності розвитку при системних трансформаціях економіки і суспільства, зростання впливу чинників невизначеності суттєво звужують можливості стратегічного управління. Деформації суспільного відтворення посилюються дезорганізованістю фінансових механізмів, впорядкування яких при найменших сприятливих передумовах стає критично важливим завданням держави. Його вирішення дозволяє надати економічному розвитку стратегічного спрямування, а отже є актуальним для практики трансформаційних перетворень в Україні.

Проблемі формування нової системи фінансових відносин і стратегічному державному управлінню ними в контексті загальної економічної стратегії приділяється досить велика увага в науковій літературі. Вагомий внесок в розробку сучасного розуміння цієї проблеми внесли вітчизняні дослідники, серед яких В.Гесць, В.Федосов, А.Гриценко, В.Опарін, А.Даниленко, К.Павлюк, В.Кудряшов, О.Василик, М.Савлук, І.Лютий, М.Єрмошенко, Т.Вахненко, Я.Жаліло та інші.

Трансформаційні перетворення в перехідних економіках передбачають реалізацію певних **специфічних для цього періоду цілей**. Їх комбінація визначається ступенем сформованості елементів і характеристик нової економічної системи (соціально орієнтованої ринкової економіки) в старій системі економічних відносин

(адміністративно – командна економіка) на початку трансформації. В узагальненому вигляді в економічній літературі система базових трансформаційних цілей відома як положення "вашингтонського консенсусу". Коротко нагадаємо ці положення:

- ✓ роздержавлення власності і приватизація, утворення економічно незалежних і відповідальних господарських суб'єктів;
- ✓ лібералізація економічних зв'язків, в основі якої лежить ринковий механізм формування цін і свобода зовнішньоекономічної діяльності;
- ✓ здійснення необхідних інституціональних перетворень, що організаційно закріплюють новий зміст економічних відносин, сприяють формуванню відповідних механізмів управління;
- ✓ формування відповідної юридичної надбудови, системи законодавчих норм, що регламентують права, обов'язки і відповідальність господарюючих суб'єктів в нових умовах.

Реалізація цих першочергових завдань супроводжується так званим "трансформаційним парадоксом", коли нові якісні властивості більш ефективної економіки виникають на тлі негативної динаміки основних макроекономічних показників, супроводжуються трансформаційним спадом. Іншим парадоксальним проявом початкового етапу трансформації є практична неможливість забезпечення **загальних цілей** економічного розвитку, що їх намагається реалізувати державний механізм управління (на відміну від перерахованих специфічних трансформаційних цілей).

До системи загальних цілей економічного розвитку, на реалізацію яких держава, як суб'єкт регулювання, може впливати, відносяться:

- ✓ забезпечення сталого економічного зростання;
- ✓ підтримання рівня економічної зайнятості населення, близького до природного рівня зайнятості;
- ✓ ефективний контроль над темпами зростання загального рівня цін (регулювання інфляції);
- ✓ забезпечення позитивного зовнішньоторговельного і платіжного балансу національної економіки.

Можна знайти ще з добрий десяток макроекономічних параметрів, забезпечення яких задовольняє потребам формування рівноважної високодинамічної економіки. Але перелічені чотири створюють базові орієнтири економічного розвитку завдяки їх синтетичній природі, вирішальному впливу на співвідношення сукупного попиту і сукупної пропозиції, а отже, – на параметри споживання, заощаджень та інвестування.

З теоретичної і практичної точки зору важливо визначити, коли з'являються об'єктивні передумови для постановки і реалізації вказаних загальних цілей в рамках транзитивної економіки. Відповідь можна знайти, аналізуючи економічну практику останніх десятиліть в Україні, пострадянських республіках, країнах Східної та Центральної Європи, що проходили чи проходять транзитивний період розвитку. Статистичні данні засвідчують, що виникнення передумов для вирішення загальних завдань економічного розвитку пов'язане із виходом із стану транзитивного спаду і появою тенденції до стійкої позитивної динаміки макроекономічних показників.

В Україні негативний потенціал суспільної трансформації в основному вичерпався наприкінці 90-х років, на що вказує макроекономічна динаміка цього періоду (див. таблицю 1) [4, с.1].

Таблиця 1. Ключові макроекономічні показники періоду трансформаційного спаду в Україні (у % до попереднього року)

№	Макроекономічні показники	Роки					
		1992	1994	1996	1998	1999	2000
1	Обсяг ВВП	90,1	77,1	90,0	98,1	99,7	106,0
2	Інвестиції в основний капітал	63,1	77,5	78,0	106,1	100,4	111,2
3	Реальні грошові доходи населення	71,1	86,0	82,9	98,4	92,0	106,3

Не випадково саме в цей період з'являються перші спроби розробки концепції економічного розвитку на стратегічну перспективу. В досить поверхневих і схематичних документах реалізувалася суспільна потреба у визначенні загальної доктрини соціально – економічного руху і можливої його динаміки [1; 2; 5, с.2]. Виконання завдань початкового етапу трансформації, подолання депресивного стану економіки, реалізація в основному принципів "вашингтонського консенсусу" знаменувало можливість постановки і реалізації зазначених загальних цілей соціально – економічної стратегії. Інколи їх називають завданнями "поствашингтонського консенсусу" і формулюють як програму закріплення попередніх трансформацій у відповідних регулюючих механізмах, інституціональному оформленні, визначених пріоритетах геополітичного характеру, чітко сформульованій системі національних конкурентних переваг і засобах їх практичної реалізації в міжнародних економічних відносинах.

Для українських реалій головними пріоритетами стратегічного розвитку в цей період стають завдання соціального характеру, пов'язані із необхідністю значного підвищення якості людського розвитку, стрімкого збільшення вартості робочої сили, формування базових соціальних стандартів, що відповідають принаймні середньо розвинутих економікам, і закріплення їх у відповідних механізмах. Набувають актуальності завдання перенесення акценту в забезпеченні економічного зро-

стання з екстенсивних факторів на переважно інтенсивний тип суспільного відтворення, стрижнем якого стає активна інноваційно – інвестиційна практика державного регулювання. Зростає потреба у вдосконаленні інституціонального забезпечення як механізмів реформування, так і нових механізмів державного оперативного і стратегічного управління. Вирішення цих завдань дозволяє краще синхронізувати заходи макроекономічної політики у часі і між собою, забезпечити своєчасну корекцію цілей стратегічного розвитку. Особливою нагальністю відзначається завдання **формування нової системи фінансових відносин**, підпорядковане зміцненню національної фінансової бази і побудові фінансової стратегії, що мотивує всіх господарюючих суб'єктів.

Для побудови ефективної фінансової стратегії важливо чітко уявляти складні зв'язки і взаємозалежності, що формуються всередині фінансової системи нового типу. Отже, спробуємо поглянути на систему фінансових відносин з точки зору її структурної організації і впливу на реальну економіку, що переходить від вирішення початкових трансформаційних завдань до стратегії економічного зростання.

Як і будь-яку систему відносин, фінансову систему доцільно розглядати як певну структуровану сукупність зв'язків між економічними суб'єктами з приводу розподілу, привласнення і використання об'єктів цих відносин. Специфікою фінансових відносин є те, що їх **су-**

Об'єктами виступають юридичні та фізичні особи, домогосподарства, підприємства різних форм власності, **громадські організації та держава** в особі своїх представницьких органів. **Об'єктами фінансових відносин є фінансові ресурси**, що формуються як грошові засоби зазначених суб'єктів, обслуговують процес суспільного відтворення шляхом формування грошових доходів, видатків та нарахувань для задоволення виробничих і невиробничих потреб, матеріального стимулювання праці, нагромадження, інвестування, заощаджень тощо.

Систему фінансових ресурсів, навколо яких формується відносини суб'єктів, доцільно розглядати як важливий стратегічний інструмент соціально-економічного розвитку. До такого висновку не важко дійти враховуючи масштаби та інерційність впливу фінансів на економіку в цілому. По-перше, поточні пропорції розподілу фінансових ресурсів між сферами, галузями, територіями та суб'єктами господарської діяльності, сформовані зусиллями діючого уряду на чинній законодавчій базі, мають віддалений вплив на пропорції та ефективність суспільного виробництва в середньо- і довгостроковій перспективі. По-друге, практично всі основні засоби державного фінансового регулювання збільшують масштаб економіки через ефект мультиплікації, що притаманний дії фінансових чинників. По-третє, характеристики і особливості сформованого механізму фінансового регулювання впливають на пропорції споживання, заощадження та інвестування, визначаючи граничну схильність макроекономічних суб'єктів до відтворення цих функцій в наступні роки.

В Україні 2000-х років в період після подолання трансформаційного спаду система фінансових ресурсів продовжувала характеризуватися відносною обмеженістю, що звужувало рамки можливої практичної реалізації задекларованих стратегічних цілей [1]. Фінансовій системі залишалися притаманними риси перехідної економіки: низька капіталізація банківської системи і фондового ринку по відношенню до обсягу ВВП, нерозвиненість інституціональної структури фінансового ринку (зокрема, в частині створення і функціонування небанківських фінансових посередників), відсутність надійних інструментів у населення для заощадження або інвестування, непрозорість і незбалансованість системи державного оподаткування, непослідовність реформ в сфері соціального та пенсійного забезпечення.

Крім того, розвиток системи фінансових відносин гальмувався недосконалістю основних механізмів фінансового управління. Це проявлялося як на державному рівні, так і на рівні окремих підприємств. Залишалися суперечливими та недостатньо ефективними методи формування фінансових ресурсів, їх розподілу і використання. Економічна ситуація доводила, що ефективне використання потенціалу фінансів залежить не тільки від обсягів грошових фондів, що формуються, але і від практичної обґрунтованості і послідовності управлінських методів і рішень. А, отже, категорію фінансових ресурсів

при розробці і здійсненні економічної стратегії треба розглядати в більш широкому плані як систему матеріальних і нематеріальних чинників, елементами якої є, принаймні, наступні складники: грошові фонди в системі державних і недержавних фінансів, потенціал організаційно-управлінських відносин фінансової сфери, фінансова політика і методи фінансового управління.

Після динамічного піднесення економіки України на початку 2000-х років можливості впливу фінансової системи на економічне зростання починаючи з 2005 року почали стримуватися низкою додаткових негативних тенденцій. Частина з них мала об'єктивний характер, частина була викликана ринково – кон'юнктурними чинниками або власне деформаціями в державній макроекономічній політиці. Основними гальмуючими факторами були наступні:

✓ вичерпання основних можливостей екстенсивного нарощування потужностей і випуску виробничої продукції після десятиліття трансформаційної кризи і неухильного падіння виробництва, досягнення докризового рівня виробництва в основних народногосподарських галузях і відповідного рівня споживання;

✓ суттєве падіння інвестиційного попиту, особливо внаслідок скорочення державних інвестицій на тлі певної політичної нестабільності та політизації поточних соціально – економічних пріоритетів уряду;

✓ погіршення умов торгівлі на зовнішніх ринках, зокрема, на ринку металу, де зростаючу конкуренцію українській продукції складала продукція Китаю;

✓ різке підвищення цін на імпортовані енергоносії, що спричинило зростання сукупних витрат підприємств базових галузей, негативно позначилося на результатах господарювання (за оцінкою експертів, втрати за рахунок цього фактору могли скласти до 2% ВВП);

✓ невиправдане нарощування видатків державного бюджету за рахунок швидкого збільшення соціальних виплат, пенсій та заробітної плати в державному секторі економіки. Форсоване фінансування споживання посилювало інфляційні ризики, провокувало зростання відсоткової ставки;

✓ вади монетарної політики та недосконалість фіскального механізму заважали утриманню темпів інфляції в планованих межах однозначних чисел. Суперечливий вплив мав одноразовий захід Національного банку щодо зміни фактичного валютного курсу гривні на 2,7%, що стимулювало активність спекулятивного капіталу.

Вказані негативні тенденції не могли кардинально порушити динаміки нарощування фінансових ресурсів і після 2005 року, але потребували до себе значної уваги і відповідного внесення коректив стратегічного характеру щодо цілей і засобів соціально – економічних трансформацій. Піднесення економіки України впродовж 2000 – 2006 років об'єктивно збільшувало ресурсний потенціал економічного зростання і можливості впливу фінансової системи на загальні макроекономічні результати, про що свідчать дані таблиці.

Таблиця 2. Темпи зростання фінансових ресурсів в Україні в 2003-2006 роках

№	Показники	2003	2004	2005	2006
1	Темпи зростання реального ВВП, %	109,6	112,1	102,7	107,1
2	Темпи зростання доходів зведеного бюджету, %	1,21	1,22	1,47	1,28
3	Темпи зростання фінансових результатів підприємств, %	134,2	в 2,3 рази	144,4	118,5
4	Темпи зростання номінальних доходів населення, %	116,5	127,2	139,1	125,7
5	Реальні доходи з урахуванням зміни цін, %	109,1	119,6	123,9	113,4

Джерела: дані Держкомстату України, Мінфіну України, розрахунки автора

Як бачимо, високі темпи зростання ВВП в ці роки перекивалися темпами зростання доходів зведеного

бюджету. В результаті відбулося відносне збільшення частини вартості ВВП, що акумулювалася в доходній

частині бюджету. У 2006 році цей показник досяг 31,96%, тоді як у 2003 році він складав лише 28,2%.

Показник фінансових результатів підприємств до оподаткування за 4 роки зріс майже в 4 рази. Зміцнення власної фінансової бази підприємств сприяло розширенню можливостей нагромадження за рахунок прибутку, а також – збільшувало загальну податкову базу в економіці.

Стрімко підвищувалися номінальні доходи населення, рівень яких у 2006 році досяг майже пів трильйона гривень. Проте, позитивний за своїм економічним змістом процес супроводжувався неоднозначними макроекономічними наслідками.

Як зазначалося, в цей період незважаючи на швидкий приріст фінансових ресурсів основних макроекономічних суб'єктів, підвищувався ризик деформації декларованої стратегічної моделі економічного розвитку. Головна загроза полягає у підміні інноваційно-інвестиційної спрямованості економічного розвитку – прискореним "підтягуванням" соціальних стандартів життєдіяльності населення із залученням обсягу фінансових ресурсів більшого за той, що відповідає поточним можливостям економіки. В цьому випадку ми маємо справу із невідповідним використанням організаційно-управлінських ресурсів фінансової системи, зокрема, із відхиленнями фінансової політики і незадовільним застосуванням на практиці методів фінансового управління. Адже головним інструментом перерозподілу фінансових ресурсів на користь соціальних виплат і надмірного фінансування споживання стають видатки держбюджету.

Відсутність своєчасної протидії негативним соціально – економічним тенденціям, особливо – суб'єктивним, таким, що виникають в сфері державного управління, посилює стратегічні загрози для розвитку економіки в цілому. Окреслимо ці загрози:

1) переважанню видаткової частини державного бюджету в умовах несвоєчасно підвищених соціальних виплат потребує додаткових коштів для їх покриття, суперечить економічній логіці, відволікає фінансові ресурси і може привести до збільшення бюджетного дефіциту;

2) недостатні обсяги інвестицій в основний капітал блокують оновлення технологічного базису національної економіки, консервують її сировинну спеціалізацію і затратний характер, наслідком чого може стати "затухаюча" динаміка економічного зростання;

3) випередження темпів зростання споживання над темпами зростання національного виробництва може стимулювати додатковий імпорт товарів та послуг, надмірне "роздування" торгівлі і банківських послуг, загрозливі обсяги споживчого кредиту і заборгованості населення перед банками;

4) мало контрольоване зростання обсягу зовнішніх запозичень, як на державному, так і на корпоративному рівнях, збільшує залежність національної економіки від зовнішньоекономічних факторів, відволікає значні фінансові ресурси на покриття боргу.

Економія державних витрат шляхом відмови від не виправданого форсування розвитку соціально-споживчої сфери на користь збільшення обсягу капітальних витрат є необхідним, але – першим і найбільш очевидним заходом фінансової політики. Посилення впливу фінансової системи на забезпечення стратегічних пріоритетів економічного розвитку пов'язане із якісною структурою державних капіталовкладень, їх цільовою спрямованістю. Держава має сфокусувати капітальні інвестиції на формуванні загальних умов використання основних факторів економічного зростання. Найбільш актуальними напрямками капіталовкладень за-

лишаються інвестиції в розвиток базової інфраструктури матеріального виробництва, в модернізацію основного капіталу та прискорений розвиток інноваційних галузей, в якісні зміни людського капіталу і факторів, що зумовлюють продуктивність праці.

За розрахунками Світового банку, потреба в фінансових ресурсах держави на вирішення цих завдань в перспективі до 2015 року може скласти близько 100 млрд доларів США [3, с.10]. Прогнозоване підвищення навантаження на фінансову сферу актуалізує виявлення і використання протягом наступного стратегічного періоду дієвих резервів в самій фінансовій системі, зокрема, – в площині вдосконалення фіскального механізму. Розглянемо декілька потенційних джерел більш ефективного використання потенціалу фінансової системи.

Вдосконалення системи оподаткування. Незважаючи на розробку чергового вдосконаленого варіанту податкового кодексу, практичні зрушення в цій сфері відбуваються досить повільно. Ключовими завданнями залишаються:

- ✓ уточнення і законодавче закріплення довгострокових незмінних принципів податкової політики;
- ✓ оптимізація системи і рівня податків з огляду на визначені пріоритетні чинники і стратегію економічного зростання;
- ✓ формування ефективної організаційної системи адміністрування податків та її інституціональне впорядкування;
- ✓ посилення контролю за дотриманням податкової дисципліни і невідворотності штрафних санкцій у випадках її порушень;
- ✓ розширення податкової бази і забезпечення її відтворення за допомогою системи економічних та адміністративних методів;
- ✓ ліквідація обтяжливих для бюджету податкових пільг і субсидій в окремих галузях національної економіки.

Перерозподіл ресурсів між видатковими статтями бюджету та відмова від фінансування частини загальнодержавних програм, не пов'язаних із стратегічними пріоритетами. Необхідно зупинити негативну тенденцію зростання сукупних державних витрат по відношенню до ВВП, які в останні роки перевищили позначку 40%. Тим більше, що чинники цього зростання не були пов'язані із продуктивними інвестиціями. Вони склалися із збільшення витрат на ФОП в державному секторі, підвищення мінімальних пенсій та зростання видатків, пов'язаних із соціальним захистом і наданням соціальних пільг.

В середньостроковій перспективі заходами, що можуть компенсувати негативні наслідки такого зростання видатків, можуть бути:

- ✓ уповільнення темпів зростання видатків на заробітну плату при оптимізації і скороченні посад у системі державної служби;
- ✓ модернізація системи оплати праці на принципах прозорості та відповідності рівню кваліфікації і відповідальності;
- ✓ упорядкування трансфертів, субсидій, будь-яких соціальних пільг в напрямку підвищення їх адресності, цільового призначення та економічної обґрунтованості;
- ✓ скасування низки нецільових соціальних програм, зокрема, вузькопрофесійного спрямування;
- ✓ створення інституційної і адміністративної бази для запровадження другого (обов'язкове страхування) та третього (добровільне страхування) рівнів пенсійної системи. Реалізація урядової "Стратегії розвитку пенсійної системи" для оздоровлення її фінансового стану.

Утримання рівня державного боргу в межах 20-25% до обсягу ВВП. Досягнутий в останні роки комфортний для економіки рівень державного боргу може бути порушеним в результаті відходу від політики стримування нових запозичень, яку більш-менш послідовно проводили всі уряди після 1999 року. Потенційні загрози збільшення боргу реально існують і можуть бути реалізованими при певних політичних і соціально-економічних умовах. Зокрема, можливість збільшення запозичень зберігається в разі підтримання невиправдано високих видатків, орієнтованих на споживання, при відносному дефіциті коштів на інвестиційні потреби. Інший негативний сценарій пов'язаний із практичною реалізацією прийнятого рішення щодо погашення втрачених заощаджень населення в колишньому Ощадбанку СРСР, які є опосередкованими умовними зобов'язаннями і, за підрахунками експертів, складають близько 30% ВВП.

Вдосконалення механізму узгодження окремих бюджетів капітальних витрат із задекларованими стратегічними пріоритетами та зведеним бюджетом, а також – їх координація між собою на стадії планування та виконання. Формуватися такий механізм повинен навколо постійно діючого координуючого органу з представників міністерств, які забезпечують загальне господарське управління – Міністерства економіки, Міністерства фінансів, Міністерства промислової політики. До

повноважень координуючого органу слід віднести експертизу стратегічних програм (прогнозів) економічного розвитку, стратегічний аналіз ресурсної бази і надання Кабінету Міністрів офіційних висновків щодо її відповідності задекларованим стратегічним цілям. В своїй діяльності координуючий орган спирається на спеціальні проектні групи міністерств і відомств. Останні формуються для управління галузевими (міжгалузевими) програмами (проектами) капіталовкладень і контролю за витрачанням коштів відповідних бюджетів.

На сучасному етапі трансформаційних перетворень в Україні важливо, щоб фінансова стратегія на стадії формування максимально враховувала поточні і перспективні пріоритети загальноекономічної стратегії. Стратегічний аналіз, що передує стратегічному плануванню, повинен спиратися на дослідження зовнішніх та внутрішніх чинників економічного зростання, можливостей та загроз, сильних та слабких характеристик національної економіки.

1. Проект урядової програми "Україна 2010" // Урядовий кур'єр. – 1999. – 3, 6, 10, 21 квітня.
2. Послання Президента України до Верховної Ради України "Європейський вибір: концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002 – 2011 роки".
3. Створення фіскального простору для економічного зростання. Огляд державних фінансів України // Документ Світового банку (Звіт №36671-UA). – 14 вересня 2006 року.
4. Урядовий кур'єр. – 2001. – 25 травня.
5. Україна: поступ у XXI столітті. Стратегія економічного та соціального розвитку на 2000 – 2004 роки // Урядовий кур'єр. – 2000. – 23.02. – № 34.